

Kiss Mária Rita (SZTE JGYPK):
Tudatos polgárrá nevelés az iskolában

Kulcsszavak: politikai kultúra, iskola és politika, állampolgári kompetencia, állampolgári nevelés

Az előadás a fiatalok politikai szocializációját a részvételi demokrácia modell kontextusában vizsgálja. Axiómaként kezeli, hogy a politikai rendszer működésének minősége összefüggésben áll az állampolgárok politikai kultúrájával; az iskola világában szerzett tapasztalatok hatnak arra, hogy fiatalokban a közügyekre vonatkozóan milyen cselekvési minták és megfontolások alakulnak ki; valamint, hogy a nevelés eszköztrendszere elvileg képes szerepet játszani az állampolgári cselekvőképesség előállításában és a mentalitáskultúra formálásában. Megközelítése kettős. A politikai hatalom és az állampolgár viszonyára, az állampolgári kompetenciára vonatkozó deskriptív jellegű politikaelméleti megfontolások után kitér az iskola és politika viszonyának a téma szempontjából releváns kérdéseire, majd bemutatja az állampolgári nevelés néhány Magyarországon megvalósuló modelljét. Ezek után arra a kérdésre keressük a választ, hogy mennyire tekinthető sikeresnek a rendszerváltás után az iskolarendszer keretei között zajló politikai szocializáció, az állampolgári tudatosságra nevelés? Milyen, a jogszabályok által biztosított továbblépési lehetőségek állnak rendelkezésre a tanórai keretek között, az iskolai demokrácia működtetése, a közösségi szolgálat, valamint az iskola és társadalmi környezete közötti interakciók során? Hogyan lehet az iskola működését megtölteni olyan tartalmakkal, hogy a közoktatás valóban a demokrácia iskolájává válhasson, ahol a fiatalok a saját életüket érintő kérdések mentén fejleszthetik ki a felnőtté és felelős állampolgárrá válás kompetenciáit?